

Department of Agriculture
(Kagawaran ng Pagsasaka)
BUREAU OF AGRICULTURE AND FISHERIES STANDARDS
(Kawanihan ng Pamantayan sa Pagsasaka at Pangisdaan)

Mga Madalas Itanong sa
**ORGANIKONG
PAGSASAKA**

Sagot batay sa PNS/BAFS 07:2016

PAGHAHALAMAN
(CROP PRODUCTION)

Mga Madalas Itanong sa

ORGANIKONG PAGSASAKA

Sagot batay sa PNS/BAFS 07:2016

PAGHAHALAMAN
(CROP PRODUCTION)

1. Ano ang “Organic Farming” o Organikong Pagsasaka?

Ang organikong pagsasaka ay isang pamamaraan or sistema ng pagsasaka na ibinatay sa Philippine National Standard for Organic Agriculture (PNS-OA). Sa sistemang ito, higit na pinahahalagahan ang pangangalaga sa kalikasan, angkop na pangangalaga sa paghahayop ayon sa kanilang likas na pangangailangan, at kalusugan ng magsasaka gayundin ang mga mamimili sa pagbabawal sa paggamit ng nakalalasong kemikal tulad ng sintetikong pestisidyo at abono o pataba.

2. Ano ang kaibahan ng Organikong Pagsasaka sa *Conventional farming* o *kumbensiyonal na pagsasaka*?

Ang hindi paggamit ng anumang sintetikong pataba at pestisidyo ang malaking kaibahan ng Organikong Pagsasaka at ng kumbensiyonal na pamamaraan ng pagsasaka, nakasalalay ang organikong pagsasaka sa pagsasagawa ng mga katutubo at natural na paraan kagaya ng crop rotation o halinhinang pagtatanim ng mga pananim, paggawa ng sariling pataba at pamatay peste na mula sa hayop at halaman at marami pang iba.

3. Paano magiging organiko ang isang sakahan?

Maituturing na organiko ang isang sakahan kung ito ay:

- hindi gumagamit ng mga sintetikong pataba at pestisidyo;
- hindi gumagamit ng mga pananim na genetically modified organisms (GMOs) o mula sa GMO;
- walang ginagamit na sangkap o materyal sa pagsasaka na hindi pinahihintulutan ng PNS-OA;
- may mga sapat na talaan ng mga biniling organikong pataba at pestisidyo, pinagbentahan, mga operasyon sa sakahan, at iba pang dapat itala;
- nagsasagawa ng mga gawing makatitiyak sa pagpapanatili ng pagiging organiko ng produkto sa lahat ng oras hanggang sa ito ay

mabili ng mamimili; at

- nasunod ang mga kondisyong nakasaad sa PNS-OA

Sa madaling salita, ang pagsunod sa mga kondisyong nakalahad sa PNS-OA natatanging batayan upang matawag na organiko ang isang sakahan or produkto na nagmula rito. Subalit, ayon sa ating batas, ang isang sakahan at ang mga produktong nagmula rito ay siya lamang matatawag at maaaring ibenta na organiko kung ito ay sertipikado ng Officially Accredited Organic Certifying Bodies (OCB) na sumusuri at sumisiyasat at nagbibigay patunay na nakamit ang mga nakasaad sa itinakdang pamantayan (PNS-OA) at iba pang kaakibat na alituntunin.

4. May itinakdang panahon ba para maging organiko ang isang sakahan?

Sa mga pananim na inaanihan lamang sa loob ng isang taon o mas mababa sa isang taon (annual crops), kailangang sumailalim sa labindawalang (12) buwan na kumbersiyon. Sa mga pananim na inaanihan ng mahigit sa isang taon tulad ng mga punong bumubunga (perennial crops), kailangang sumailalim ng labingwalong (18) buwan ng kumbersiyon. Sa panahon ng kumbersiyon, kailangang sumunod sa mga nakatakadang alituntunin at

kondisyon na nakasaad sa PNS-OA. Para naman sa sakahang labis na ginamitan ng sintetikong pataba at kemikal na pestisidyo, ito ay nangangailangang sumailalim sa panahon ng kumbersiyon na hindi bababa sa tatlong (3) taon.

5. Maari bang mabawasan ang tagal o haba ng kumbersiyon para sa sakahang nagnanais maging organiko?

Ang panahon ng kumbersiyon ay mababawasan sa kondisyon na ang lupa ay hindi nilinang sa nakalipas na tatlong (3) taon kasama ang lupang pastulan. Gayundin, kung ang lugar ay produkto ng tradisyonal na pamamaraan ng pagsasaka o kaya ay nagsasagawa na ng organikong pagsasaka sa nakalipas na labingwalong (18) buwan.

6. Kailangan bang organic ang mga binhi at mga gamit pananim?

Ang binhi at gamit pananim, hangga't maari, ay dekalidad, at sertipikadong organiko. Sakaling ito ay hindi makakamit, ang paggamit ng non-organic ay pinahihintulutan subalit hindi dapat ginamitan ng nakalalasong pestisidyo o anumang kemikal.

7. Pinahihintulutan ba ang paggamit ng mga binhing nauuri na GMO?

Mahigpit na ipinagbabawal ang paggamit ng mga binhi na *genetically modified*.

8. Kailangan bang organiko ang buong sakahan?

Kung hindi makakaya gawing organiko ang buong lupain, pinapayagan ang pagkakaroon ng split production o paglalaan ng isang bahagi ng lupain na may ibang uri ng pananim na nakatanim at organiko ang pamamaraan ng pagsasaka, subalit kinakailangang magkaroon ng malinaw na hangganan sa pagitan ng organiko, hindi organiko, o sakahang nakasailalim sa kumbersiyon – gayundin ang pagtitiyak na ang mga talaan ay makikita ang pagkakaiba para sa mga uri ng produksiyon.

9. Maari bang pagsabayin ang organiko at kumbensiyonal na pagsasaka sa isang sakahan?

Ang parallel production o pagkakaroon ng organiko at hindi organikong pananim (magkapareho ng uri ng pananim) sa sakahan ay pahihintulutan lamang sa kondisyong naisasagawa ang masinop at wastong paghihiwalay at identipikasyon ng mga ito sa pinamamahalaang lugar – gayundin ang pagkakaroon ng organisadong talaan na makikita ang pagkakaiba at natitiyak na ang organikong sakahan ay nakikilala at maaaring sumailalim sa inspeksiyon para sa sertipikasyon.

10. Pinahihintulutan ba ang paggamit ng komersiyal na pataba?

- Ang pataba, hangga't maari, ay gawa at nagmula sa sariling sakahan gaya ng damo, halaman at dumi ng hayop na dumaan sa wastong proseso ng pagpapabulok;
- Tandaan na ang direktang paglalagay ng dumi ng hayop sa pananim ay wala sa pamantayan, ito ay dapat dumaan sa tamang proseso ng pagbubulok; at
- Kung sakaling hindi maiwasan ang paggamit ng dagdag na pataba, siguraduhin na ito ay sertipikadong organiko o pumasa sa PNS-OA at iba pang kaugnay na pamantayan.

11. Pinapayagan ba ang kemikal na pestisidyo bilang pamuksa ng peste?

Ang pagsugpo ng mga peste sa sakahan ay kinakailangan sa pisikal na pamamaraan tulad ng pagputol ng koneksiyon mula sa tahanan ng peste at daan patungo sa anumang pasilidad sa loob at kalapit na sakahan. Kung hindi ito epektibo, maaaring gumamit ng mekanikal na pamamaraan o kaya gumamit ng mga kulisap na natural na kalaban ng peste na likas na pupuksa sa mga peste.

12. Ano ang maaring gawin kung may kalapit na kumbensiyonal na sakahan o pabrika sa sakahan?

Ang paglalagay ng buffer zone ang pangunahing opsiyon upang maprotektahan ang sakahan sa posibleng kontaminasyon mula sa mga sangkap o materyales na galing kumbensiyonal na sakahan o kalapit na pabrika.

13. Pinapayagan ba ang kaingin bilang paraan ng paglilinis ng lupa?

Alinsunod sa itinadhana ng Batas Republika bilang 8749 o ang Clean Air Act of 1999 ang pagkakaingin ay mariing ipinagbabawal.

14. Maari bang iimbak at dalhin patungong pamilihan na magkasama ang mga organiko at hindi organikong produkto?

Ang organiko at hindi organikong produkto ay **HINDI** dapat iimbak at dalhin ng **MAGKASAMA** maliban kung ito ay pisikal na nakahiwalay at may tamang etiketa o mga palatandaan. Tandaan na ang integridad ng mga organikong produkto ang pangunahing isinasaalang-alang sa lahat ng oras lalo na kung ito ay iimbak o dadalhin sa pook pamilihan.

15. Pinahihintulutan ba ang paggamit ng mga kasangkapang pangsaka na hindi eksklusibo pang-organiko?

Ang mga kasangkapang pangsaka na ginamit sa kumbensiyonal na pamamaraan ng pagsasaka ay maaaring gamitin sa organikong sakahan subalit kinakailangang hugasan itong mabuti gamit ang mga panlinis na pinapayagan lamang ng PNS-OA.

16. Organiko ba ang mga produktong may etiketa na *natural*, *free-range* at *non-GMO*?

Tanging mga produkto na nakapasa sa pamantayan (PNS OA) at nagkaroon ng ikatlong antas ng sertipikasyon mula sa mga OCBs ang maidedeklarang organiko.

17. Paano makikilala ang mga organikong produkto na nasa merkado at pamilihan?

Ang bawat produkto ay kinakailangang may etiketa sa pakete na nagsasaad ng pangalan, logo, at selyo ng kinikilalang *Organic Certifying Body, Organic Mark, OCB Accreditation number* na nagmula sa BAFS, at *Registration number* na ibinigay ng isa sa mga angkop na ahensiya ng Kagawaran ng Pagsasaka (DA). Sa ganitong paraan malalaman at nakatitiyak na ang produkto ay nagmula sa organikong sakahan.

Iba pang mga batayang babasahin hinggil sa Organikong Pagsasaka:

- 1. Mga Madalas Itanong sa Organikong Pagsasaka: Paghahayupan** (*Sagot batay sa PNS/BAFS 07:2016*)
- 2. Philippine National Standard for Organic Agriculture** (*PNS/BAFS 07:2016*)
- 3. Philippine National Standard for Organic Soil Amendments** (*PNS/BAFS 183:2016*)
- 4. Philippine National Standard for Organic Aquaculture** (*PNS/BAFS 112:2016*)

Lokasyon ng opisina at mga detalye ng maaring tawagan

Para sa iba pang mahahalagang impormasyon, maaaring dumulog sa tanggapan ng *Kawanihan ng Pamantayan sa Pagsasaka at Pangisdaan* mula Lunes hanggang Biyernes. Bukás ang aming tanggapan mula 8:00 ng umaga hanggang 5:00 ng hapon. *Direksiyon:* **BPI Compound, Visayas Avenue, Diliman, Quezon City.**

Maari ding tumawag sa sumusunod na linya ng telepono:

(02) 928-8751 loc. 3318, 3319, 3325

Bisitahin ang aming opisyal na website:
<http://www.bafs.da.gov.ph>

I-like rin ang aming Facebook Page:
<http://www.facebook.com/da.bafs>

Maaari din kayong magpadala ng liham sa aming email:
organic.bafs@gmail.com

Opisyal na iniwasto ng
Komisyon sa Wikang Filipino
<http://www.kwf.gov.ph>

Isinulat nina **Jeffrey S. Garrido** at **Vicente D. Limsan, Jr.**